

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 25 Haziran 2014
Sayı : 14.69

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 25/06/2014

Dr. Celal DİNÇER
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	- Adaliet - Plan ve Bütçe - İşleri			
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Tarih:	08 Temmuz 2014	E. No:	2/2271	
Ysm.Üzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gm.Bşk.Yrd.	En.Bşk.
TBMM BAŞKANI				

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
25 Haziran 2014
Numara:

TBMM
KÜTÜPHANE VE ARŞİV İZEM. BAŞKANLIĞI
25 Haziran 2014
No: 318264

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde, 2000'li yılların başından itibaren hızlı bir gelişim seyri izleyen perakende sektöründe alışveriş merkezi, büyük mağaza ve zincir mağaza sayılarının artışıyla yaşanan dönüşüm süreci, bir yandan ülke ekonomisine katkı sağlarken; bir yandan da birtakım ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlara neden olmuştur. İşletmelerin açılışında standardı bulunmayan karmaşık işlemler ile ödeme süreleri, markalaşma ve haksız ticari uygulamalarda karşılaşılan sıkıntılar, bu sorunların başında gelmektedir.

Ayrıca yaşanan gelişmeler, perakende sektöründe faaliyet gösteren ve bu sektörde geleneksel kesim olarak nitelendirilen esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile küçük ölçekli ticari işletmeler için pazar kaybı ile piyasada tutunma sorunlarını da beraberinde getirmiştir.

Serbest piyasa ve rekabet ilkelerinden vazgeçmeden ve tüketici tercihleri de gözetilerek, yaşanan bu sorunların giderilmesi ve perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin temin edilmesi bu teklifin hazırlanmasındaki temel hareket noktasını oluşturmuştur.

Perakende sektöründe kullanılan kavramların yasal bir niteliğinin bulunmaması ve bunun da uygulamada kavram karmaşasına neden olması teklifin hazırlanmasında bir diğer hareket noktasını teşkil etmiştir.

Ülkemiz ekonomisi için önem arz eden bu sektörde, yeterli ve güvenilir veri temininde güçlükler yaşanmaktadır. Bu durum, sektöre yönelik sağlıklı politika üretilmesini de zorlaştırmaktadır. Sektöre yönelik sağlıklı, güvenilir ve güncel verilerin oluşturulmasına imkân sağlanması, teklifin hazırlanış amaçları arasında yer almıştır.

Bunun yanı sıra, perakende ticaretinin yasal altyapısının oluşturulması, uzun süreden beri Kalkınma Planı ve Orta Vadeli Programda yer alan bir husustur. Bu durum da, teklifin hazırlanmasında önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

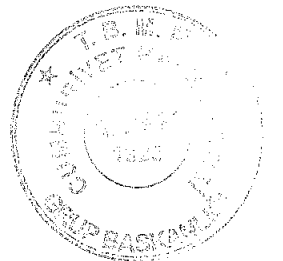
Perakende sektörünü düzenleyen diğer ülke uygulamalarına bakıldığında, esas olarak iki yaklaşımın söz konusu olduğu görülmektedir. Bunlardan biri, sektörün bütün yönlerinin özel bir düzenlemeye konu edilmesi, diğeri ise, sektörle ilgili unsurların genel olarak farklı mevzuatlarda ele alınmasıdır. Şu ana kadar, ülkemizde ikinci yaklaşımın kısmi olarak benimsendiği görülmekle birlikte, mevcut düzenlemelerin perakende sektörünün sorunlarını gidermekte yetersiz kaldığı gözlemlenmektedir. Nitekim bu durumu, sektörde yer alan aktörler tarafından da sürekli dile getirilmekte ve sektöre yönelik özel bir düzenleme yapılması ihtiyacı vurgulanmaktadır.

Sektörün hukuki altyapısını oluşturmayı hedefleyen bu teklifte, hem organize hem de geleneksel kesime yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. Böylece, sektörde yaşanan sorunların bütüncül bir bakışla çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır. Teklifte, perakende işletmelerinin sınıflandırılabilmesini sağlayacak tanımlamalara gidilmiş, bu çerçevede alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza gibi kavramlara yer verilmiştir.

Kanun teklifiyle getirilen en önemli yenilik perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş sürecine ilişkindir. Açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin bu sektöre özgü bir bilgi sistemi oluşturulması suretiyle basitleştirilmesi ve başvuruların il düzeyinde hazırlanan stratejik ticari planlara göre bu sistem üzerinden tek bir mercie yapılması ve böylelikle işlemlerin adeta tek bir kapıdan yürütülmesi öngörülmüştür. Buna bağlı olarak, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesine ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümleriyle uyumlu çalışacak bir sistem tasarlanmıştır. Böylece, açılış ve faaliyetteki bürokratik işlem ve süreçler kısaltılarak hem ilgili kurum ve kuruluşlar hem de perakende işletmeler için maliyetlerin en aza indirildiği bir mekanizma hedeflenmiştir.

Ayrıca Kanun teklifinde perakende ticaretin belirli standartlarda yapılmasını ve haksız rekabetin önlenmesini sağlamak amacıyla üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki alım satım sözleşmeleri ile bu sözleşmelerden kaynaklanan ödemelerin süreleri, perakende işletmelere yönelik prim ve bedel talepleri, mağaza markalı ürün satıştan, kampanyalı ve sürekli indirimli satışlar ile alışveriş festivalleri, alışveriş merkezlerindeki ortak kullanım alanları ve perakende işletmelerdeki yer ve raf tahsisleri ile çalışma saatlerine ilişkin birtakım ilke ve kurallar düzenlenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, Kanunun amacı ortaya konulmuştur.

MADDE 2- Maddeyle, Kanunun kapsamı belirlenmiştir.

MADDE 3- Kanun metninde sıklıkla geçen kavramlara ilişkin tanımlara yer verilmiştir.

MADDE 4- Perakende sektöründe faaliyet gösteren özellikle esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile küçük ve orta ölçekli ticari işletmelerin önemli bir kısmı, doğru yer seçimini yapamamaları nedeniyle ticari hayatını sürdürmekte zorlanmaktadır. Bu durum, gerek bu işletmeler gerekse ülkemiz için önemli bir kaynak israfına yol açmakta, aynı zamanda bu işletmelerin ilişkide bulunduğu diğer işletme ve sektörleri de olumsuz yönde etkilemektedir. Diğer taraftan, alışveriş merkezi ve büyük mağaza gibi işletmelerin açılışında doğru yer tespiti yapılamaması bazı çevresel ve sosyal sorunların yaşanmasına neden olmaktadır.

Kanunda, perakende işletmelerin sayı ve faaliyetleri göz önünde bulundurularak kurulabilecekleri yerleri belirlemek üzere il düzeyinde stratejik ticari plan hazırlanması ilkesi benimsenmiştir. Hazırlanacak bu planlarda, ilin ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel yapılarına ilişkin tespitlere yer verilmesi ve bu tespitler doğrultusunda ticaret bölgelerinin belirlenmesi öngörülmüş, planın hazırlanmasında dikkate alınacak ilkeler de izah edilmiştir.

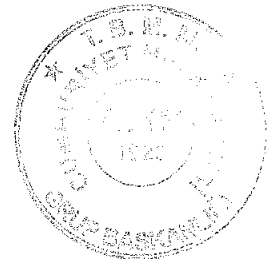
Stratejik ticari planın hazırlanması nitelikli bir çalışma gerektirmekte olup, bu çalışmanın uzman kurum ve kuruluşlarca yapılmasına olanak sağlamak üzere, planın yönetmelikle belirlenen nitelikleri haiz kuruluşlarca veya üniversitelerce hazırlanabilmesine imkân sağlanmıştır. Yine, planın hazırlanmasında ihtiyaç duyulan maddi kaynağın sağlanmasına yönelik düzenlemeler de yapılmıştır.

Diğer taraftan, imar planları ile stratejik ticari planlar arasında farklılıklar oluşmasına ve buna bağlı olarak uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların bertaraf edilmesine yönelik olarak belediyelerin, imar planlarını stratejik ticari planlara göre hazırlamaları öngörülmüştür.

MADDE 5- Maddede, stratejik ticari planları hazırlayacak komisyonun oluşumu ve çalışma usulü düzenlenmiştir.

MADDE 6- Maddede, stratejik ticari planın işlevselliğini arttırıcı tedbirler öngörülmekte, bu kapsamda plana uygun açılan işletmelere ilave desteklerin verilmesi, planda belirlenen esaslar doğrultusunda faaliyet göstermeyen geleneksel perakende işletmelerin ise mevcut teşvik ve desteklerden yararlandırılmaması hususu düzenlenmektedir.

MADDE 7- Perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde izin başvurularının tek bir mercie yapılması ve sonuçlandırılması, perakende işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ve bilgi paylaşımı sağlanması amacıyla Bakanlık bünyesinde PERBİS adı altında bir sistemin kurulması öngörülmektedir.

MADDE 8- Ülkemizde perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişine ilişkin izin süreci, ayn ayn birçok kuruma başvurulmasını ve izin alınmasını, hatta aynı belgelerin birden fazla kurum veya kuruluşa verilmesini gerektiren uzun ve bürokrasi yoğun bir süreçtir. Ticari hayatın dinamik yapısı dikkate alındığında, bu süreçlerin kısaltılması ve basitleştirilmesi gerektiği açıktır. Maddede, bu yönde düzenlemeler yapılmakta, işletmelerin açılış ve faaliyete geçişine ilişkin başvuruların Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde kurulacak PERBİS üzerinden belediye veya il özel idarelerine yapılması ve sonuçlandırılması öngörülmektedir.

Perakende işletmeler hâlihazırda esasen 3572,5216,5302 ve 5393 sayılı Kanunlar çerçevesinde belediyeler ve il özel idarelerinin izniyle açılmakta ve faaliyete geçmektedir. Madde ile bu usulün korunması ve buna ilaveten, işyeri açılış sürecini kolaylaştırmak ve işlem birliği sağlamak amacıyla, mevcut uygulamadan farklı olarak açılış ve faaliyete geçiş İznini temsil eden işyeri açma ve çalışma ruhsatının, işyeri açılış sürecinde yer alan bütün kurum ve kuruluşlarca yapılacak işlemleri kapsayacak şekilde PERBİS üzerinden verilmesi öngörülmüştür.

MADDE 9- Üretici veya tedarikçiler ile perakende işletmeleri arasında akdedilecek sözleşmelerde, sözleşme serbestisi ilkesi esas olarak benimsenmekle birlikte, tarafların haklarının korunması ve yükümlülüklerinin belirlenmesi amacıyla Bakanlığa, lüzumlu hallerde sözleşmelerde bulunması gerekli asgarî hususları belirleme yetkisi tanınmaktadır.

MADDE 10- Maddede, Avrupa Birliğinin 11 Mayıs 2005 tarihli ve 2005/29/EC sayılı Haksız Ticari Uygulamalar Direktifi de göz önünde bulundurularak, haksız ticari uygulamalara yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 11- Maddede, organize perakende kesiminde yer alan büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletmelerin sahip oldukları yüksek pazar payına ve bu paya bağlı piyasa gücüne dayanarak, mal temin ettikleri üretici ve tedarikçilere keyfi olarak yansıttıkları mağaza açılışı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi prim ve bedellerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Bununla beraber, raf, anons ve reklam bedeli gibi prim ve bedellerin de belirli kurallar dâhilinde talep edilmesine yönelik olarak; "talebi doğrudan etkileyip etkilememe durumu" ile "sözleşmede kararlaştırılan hususlar" dikkate alınarak üretici ve tedarikçilerin mağduriyetlerini gidermeye yönelik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 12- Maddede, alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin kural olarak sözleşmede belirtilen sürede yapılması benimsenmekte, bununla birlikte hızlı tüketim mallarının özelliği ve niteliği göz önünde bulundurularak bunlar için azami ödeme süresi belirlenmektedir.

MADDE 13- Satış alanlarında, yalnızca markasını taşıyan ürünleri satışa sunarak, aynı ürün grubunda faaliyet gösteren başka üretici veya tedarikçilerin ürünlerine yer verme konusunda isteksizlik gösteren bazı perakende işletmelerinin, ticari hayatta fırsat eşitliğini ve etkin rekabeti zedeleyen anlayışını engellemek amacı ile bu tür ürünlere getirilen sınırlamaya ve üretici ile tedarikçilerin markalarının tanınırlığını artırıcı ve yeni markaların oluşturulmasına imkân sağlayıcı bazı tedbirlere yer verilmektedir.

MADDE 14- Maddeyle, tüketiciye yönelik haksız uygulamaların önüne geçilmesini teminen, kampanyalı satışların 6502 sayılı Kanunda yer alan usul ve esaslar dâhilinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca bazı perakende işletmeler, tasfiye, kapatma, işyeri değişikliği söz konusu olmamasına rağmen, bu gerekçeleri kullanarak aldatıcı ticari faaliyetlerde bulunmakta ve bu durum işletmeler arası haksız rekabete neden olduğu gibi tüketici mağduriyetlerine de yol açabilmektedir. Bu tür olumsuzlukların önlenmesi amacıyla maddede düzenleme yapılmaktadır.

Madde ile ayrıca, bazı kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu ve belediyeler tarafından düzenlenmekte olan alışveriş festivallerinin yasal bir dayanağa kavuşturulması ve bu festivallerin belirli kurallar dâhilinde yapılması amaçlanmaktadır.

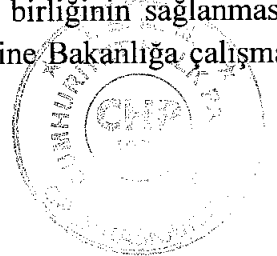
MADDE 15- Hâlihazırda perakende işletmeler seri sonu, sezon sonu, ihraç fazlası, kusurlu vb. malları outlet mağaza veya fabrika satış mağazası adı altında sürekli olarak indirimli fiyattan satabilmektedir. Ancak, bu tür işletmelerde outlet veya fabrika çıkış fiyatıyla satılan ürünler olduğu gibi piyasa fiyatıyla satılan diğer nitelikteki ürünler de bulunabilmektedir. Bu durum, hem "outlet" ya da "fabrika fiyatından satış" algısıyla hareket eden tüketicinin aldatılmasına, hem de işletmeler arası haksız rekabete neden olabilmektedir.

Bahse konu olumsuzlukların giderilmesi amacıyla, "outlet" veya "fabrika çıkış fiyatı" adı altında sürekli olarak indirimli satışa konu olabilecek malların belirlenmesine ve söz konusu satışların yalnızca bu satış türünde faaliyette bulunulması kaydıyla yapılabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, alışveriş merkezlerinin bu satış türünü belirten ibare ya da ibareleri kullanabilmeleri, içerisinde yer alan perakende işletmelerin tamamının bu satış türünde faaliyette bulunmasına bağlı kılınmaktadır.

MADDE 16- Düzenleme ile özellikle çok sayıda kişiye hitap eden alışveriş merkezlerinde bireysel ve sosyal ihtiyaçları karşılayan ve sosyo-kültürel etkinliklere imkân sağlayan belirli niteliklere sahip ortak kullanım alanlarının oluşturulması öngörülmektedir.

MADDE 17- Maddede, serbest piyasa ilkelerinden vazgeçmeden, esnaf ve sanatkâr işletmelerinin alışveriş merkezlerinde faaliyet gösterebilmelerine imkân sağlayıcı düzenlemeler getirilmekte, ayrıca kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin yaşatılmasına yönelik bazı tedbirler alınmaktadır. Yine, bölgesel üretimi desteklemek amacıyla yöresel ürünlerin organize perakende işletmelerde satışına yönelik düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 18- Perakende işletmelerin günlük çalışma saatleri, buldukları bölgenin nüfus, iklim, coğrafi ve benzeri özelliklerine bağlı olarak farklılık arz edebilmektedir. Bu durum, perakende işletmelerin çalışma saatlerinin belirlenmesinde bazı hallerde yerel unsurların dikkate alınması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Maddede çalışma saatlerine ilişkin genel hükümler saklı kalmak kaydıyla, gerekli şartların varlığı halinde perakende işletmelerin çalışma saatlerinin yerel birimlerce belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bunun yanında, bölge veya ülke düzeyinde uygulama birliğinin sağlanması gereken durumlarda, ilgili kurum ve kuruluşların müşterek teklifi üzerine Bakanlığa çalışma saatlerini belirleme yetkisi tanınmaktadır.

MADDE 19- Organize perakende işletmeler, üretici ve tedarikçilerden büyük miktarlarda alımlar yaparak tedarik maliyetlerini önemli ölçüde azaltabilirken, bu durum yapısı gereği esnaf ve sanatkâr işletmeleri bakımından daha zor olmaktadır. Bu da, esnaf ve sanatkâr işletmelerinin organize perakende işletmelerine kıyasla mal ve hizmetleri daha yüksek fiyatla satışa sunmalarına neden olmaktadır. Madde ile esnaf ve sanatkâr işletmelerinin, mal tedarikini etkin bir organizasyon yapısı altında gerçekleştirmelerini sağlayacak düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 20- Maddede, karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak ve sektöre yönelik politika oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla. Gümrük ve Ticaret Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla Perakendeciler Konseyinin oluşturulması öngörülmektedir.

MADDE 21- Maddede, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Bakanlar Kurulunun, Kanunun uygulanması ile ilgili görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

Bakanlığın, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin bir kısmını Kanun kapsamı dışında tutmak, gayrimenkul ve ikinci el otomobil alım satımı gibi perakende ticaretindeki bazı mesleklerin icrasına yönelik hususları düzenlemek ve sektörde uygulanacak davranış kurallarını belirlemek gibi bazı yetkiler belirtilmektedir.

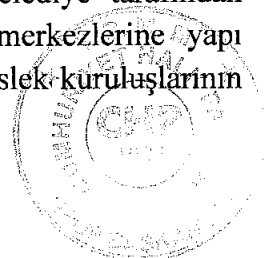
Bakanlar Kurulunun ise, Stratejik Ticari Plana uygun ve üst meslek kuruluşlarının görüşü alınarak Bakanlıkça hazırlanan teklif üzerine kriterleri belirleme yetkisi ve 3572 sayılı Kanunda belirtilen diğer müesseselerin izin süreçleriyle ilgili usul ve esasların bir yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 22- Maddede, Bakanlığın ve yetkili idarelerin Kanunun uygulanması ile ilgili denetim yetkisine ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 23- Maddeyle, cezai yaptırıma bağlanmış eylemler ile bu eylemlere verilecek cezalar ve cezaları vermeye yetkili makamlar düzenlenmektedir.

MADDE 24- Maddede, Kanunda öngörülen düzenlemelere paralel olarak 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 3194 sayılı İmar Kanunu ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede bazı değişiklikler yapılmakta, bunun yanında uygulamadaki sorunların giderilmesini teminen işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi sırasında istenilen ustalık belgesine ilişkin hüküm içeren bazı kanunlarda değişikliğe gidilmektedir.

Büyükşehirlerde kurulacak alışveriş merkezlerinin, kent bütünlüğü ve etkileyeceği alanın genişliği bakımından, büyükşehir belediyelerinin sorumluluğunda yürütülmesi gerektiği değerlendirildiğinden, büyükşehirlerde alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatının anılan belediye tarafından verilmesini sağlayacak düzenleme öngörülmektedir. Ayrıca alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı verilirken Bakanlar Kurulunca belirlenecek kriterlerin ve ilgili meslek kuruluşlarının görüşünün dikkate alınacağı da hükme bağlanmaktadır.

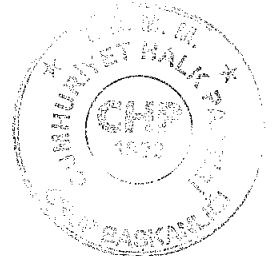

MADDE 25- Kanunun yürürlüğe girmesiyle, yürürlükten kaldırılacak ve uygulanmayacak hükümler düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Maddede, PERBİS'in kurulmasına, mevcut perakende işletmelerin durumuna, perakende işletmelere ilişkin bilgilerin PERBİS'e aktarılmasına, sürekli indirimli satış yapan perakende işletmelere, ortak kullanım alanları ve raf tahsisine ilişkin geçiş hükümlerine yer verilmektedir.

MADDE 26- Yürürlük maddesidir.

MADDE 27- Yürütme maddesidir.

PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – Bu Kanunun amacı esnaf ve sanatkarlar işletmelerine yönelik pozitif ayrımcılık anlayışı çerçevesinde; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin kaliteli ve standartlara uygun olarak serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması, haksız rekabetin engellenmesi ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – Bu Kanun; perakende işletmelerinin açılış ve faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasında Bakanlık, belediye, il özel idareleri, meslek kuruluşları, üst meslek kuruluşları ve diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Alışveriş merkezi: Bir yapı veya alan bütünlüğü olan, merkezi bir yönetime ve ortak kullanım alanlarına sahip, içinde büyük mağaza ve/veya beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların bir kısmının veya tamamının karşılandığı diğer işyerleri bulunan, merkezi bir yönetime ve ortak kullanım alanları ile yönetmelikle belirlenen diğer niteliklere sahip işletmeyi,

b) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,

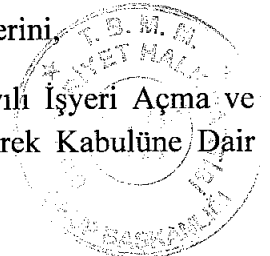
c) Bayi işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin mal ve hizmetlerinin satışı ile satış sonrası hizmetlerine aracılık eden ve kendi adına bağımsız çalışan işletmeyi,

ç) Büyük mağaza: Hangi ad altında olursa olsun, tüketim mallarının perakende satışının yapıldığı, en az dört yüz metrekare satış alanına sahip işletmeyi,

d) Esnaf ve sanatkâr işletmesi: 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 3 üncü maddesinin (a) bendinde tarif edilen kişilerce işletilen işletmeyi,

e) Hızlı tüketim malı: Gıda, içecek, temizlik ve kişisel bakım ürünlerini,

f) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair

Kanun ile bu Kanun hükümleri doğrultusunda yetkili idare tarafından verilen, perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş sürecindeki diğer izin, onay ve olur gibi işlemleri de kapsayan izni temsil eden belgeyi,

g) Komisyon: Stratejik ticari planı hazırlamakla görevli ve yetkili komisyonu,

ğ) Mağaza markalı ürün: Büyük mağaza veya zincir mağazanın, başkalarına ürettirerek kendi ad veya markasıyla işyerinde sattığı ve bunların fiyat, ambalaj veya tanıtımı üzerinde kontrole sahip olduğu ürünü,

h) Meslek kuruluşu: Esnaf ve sanatkârlar odaları birliği ile ticaret ve sanayi odasını, ticaret ve sanayi odasının ayrı kurulduğu yerlerde ticaret odasını,

ı) Özel yetkili işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin, yönetim ve organizasyon ile dağıtım veya pazarlama teknolojileri gibi konularda bilgi ve desteğini almak suretiyle bu işletmenin mal veya hizmetinin satışı üzerindeki imtiyaz hakkını bedel, bölge ve süre gibi belirli şartlar ve sınırlamalar dâhilinde kullanan bağımsız ticari işletmeyi,

i) Perakende bilgi sistemi: Perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin tek merkeze yapılmasını ve bu merkezden sonuçlandırılmasını sağlayan elektronik bilgi sistemini,

j) Perakende işletme: Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme, özel yetkili işletme ve perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerini,

k) Perakende ticaret: Mal ve hizmetlerin perakende işletmelerce satışı ve pazarlanmasıyla ilgili faaliyetler bütünü,

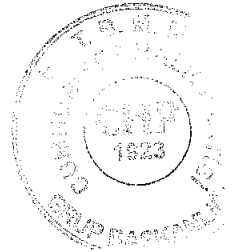
l) Satış alanı: Münhasıran büro amaçlı kullanılan işyerleri ile konaklama, depolama, üretim tesis ve alanları ile ortak kullanım alanları hariç olmak üzere; alışveriş merkezlerinde işyerlerinin toplam alanlarını, büyük mağaza ve zincir mağazalarda ise doğrudan satış yapılan ve aracı satıcılara kiralanan alanları,

m) Üst meslek kuruluşu: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunu,

n) Yetkili idare: İşyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili belediye veya il özel idaresini,

o) Zincir mağaza: Satış alanı dört yüz metrekarenin altında olan ve hangi ad altında olursa olsun tüketim mallarının perakende satışının yapıldığı, aynı ticaret unvanı veya işletme adı altında bir merkeze bağlı faaliyet gösteren en az beş şubesi ya da işletmesi bulunan yahut sayısına bakılmaksızın içlerinden biri büyük mağaza olan işletmeleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Stratejik Ticari Plan, Komisyonu, Teşvik ve Destekler

Stratejik ticari plan

MADDE 4 – (1) Stratejik ticari plan il düzeyinde hazırlanır. Planın hazırlanmasında, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin birbirlerine, meskenlere, insan sağlığı bakımından risk oluşturan tesis ve benzeri yerler ile yerleşim merkezlerine mesafesi dikkate alınır.

(2) Stratejik ticari plan, komisyonun kararını müteakip en geç yedi iş günü içerisinde ticaret il müdürlüğü veya Bakanlık tarafından PERBİS'e aktarılır ve ilan edilmek suretiyle yürürlüğe konulur.

(3) Komisyon, stratejik ticari planı kendisi hazırlayabileceği gibi yönetmelikle belirlenen nitelikleri haiz kuruluşlar veya ilgili meslek kuruluşları ile işbirliği içinde üniversitelere de hazırlatabilir. Planın hazırlanmasına, değiştirilmesine, PERBİS'e aktarılmasına ve ilan edilmesine ilişkin giderler ile Komisyonun çalışmasına ve üyeleri ile raportörlerin huzur haklarına ilişkin giderler üst meslek kuruluşlarının bütçesinden her yıl yüzde bir oranına kadar ayrılacak paydan karşılanır.

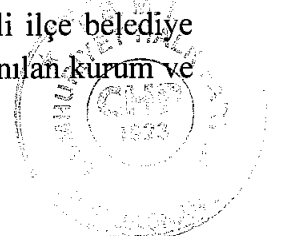
(4) Stratejik ticari plan, perakende işletmelerine açılış ve faaliyete geçiş izni verilmesi ile bunların faaliyeti sürecinde, alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ile bayi ve özel yetkili işletmeler için bağlayıcı nitelikte; diğer ticari işletme ile esnaf ve sanatkâr işletmeleri için ise tavsiye niteliğindedir. Ancak Vali Başkanlığında kamu ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla oluşacak komisyon, stratejik ticari planın diğer ticari işletme ile esnaf ve sanatkâr işletmelerinin bir kısmı veya tamamı için bağlayıcı nitelikte olmasına karar vermeye yetkilidir.

(5) Belediyeler, imar planlarını stratejik ticari plana uygun olarak hazırlamak zorundadır.

(6) Stratejik ticari planın hazırlanmasına ve dikkate alınacak diğer ilkeler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Stratejik ticari plan komisyonu

MADDE 5 – (1) Stratejik ticari plan komisyonu; valinin başkanlığında, ticaret il müdürü, belediye başkanı, büyükşehir belediyesi olan yerlerde büyükşehir belediyesi başkanı, defterdar, çevre ve şehircilik il müdürü, ulaştırma, denizcilik ve haberleşme bölge müdürü, çalışma ve sosyal güvenlik il müdürü, kalkınma ajansı yatırım destek ofisi koordinatörü, KOSGEB il müdürü ve TÜİK bölge müdürü, esnaf ve sanatkârlar odaları birliği yönetim kurulu başkanı, şehir plancıları odası şubesi müdürü ile en fazla üyeye sahip tüketici örgütü başkanı ve ildeki ticaret ve sanayi odaları ile ticaret odalarının kendi aralarından belirleyeceği bir yönetim kurulu başkanının katılımı ile oluşur. İlçe bazlı çalışmalarda ilgili ilçe belediye başkanı, ilgili esnaf ve varsa ticaret odalarından birer temsilci katılır. Ayrıca, anılan kurum ve kuruluşlardan aynı sayıda yedek üye belirlenir.

(2) Gerçek ve tüzel kişiler, komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin komisyona göndermek zorundadır.

(3) Komisyonun oluşturulması ile çalışmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Teşvik ve destekler

MADDE 6 – (1) Bu Kanun hükümlerine göre stratejik ticari planda belirlenen esaslar doğrultusunda açılmayan ve/veya faaliyette bulunmayan perakende işletmeleri, Devlet, mahalli idareler ve diğer kamu tüzel kişileri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile kredi ve kefalet kooperatifleri tarafından verilen teşvik ve desteklerden yararlandırılmaz.

(2) Perakende işletmelerinden stratejik ticari planda belirlenen ticaret bölgelerinde açılanlara ve/veya faaliyette bulunanlara, birinci fıkrada belirtilen teşvik ve desteklere ilave destekler sağlanabilir.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından verilecek destekler için Bakanlıkça, birinci fıkrada sayılan diğer kurum ve kuruluşlarca verilecek destekler için ise Bakanlar Kurulunca belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Perakende Bilgi Sistemi, İzin ve İzin Süreci

Perakende bilgi sistemi

MADDE 7 - (1) Perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin yapılması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Bakanlık bünyesinde kısa adı PERBİS olan perakende bilgi sistemi kurulur.

(2) PERBİS, Bakanlıkça ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılır ve bu kurum ve kuruluşlar nezdinde kurulan elektronik kayıt sistemleriyle çevrimiçi olarak birbirine bağlanır.

(3) PERBİS'in kuruluş ve işletimi ile PERBİS'e bilgi ve belge aktarımına ilişkin giderlerin karşılanmasında ve perakende ticaretin geliştirilmesinde kullanılmak üzere üst meslek kuruluşlarının bütçelerinden her yıl binde beş oranına kadar pay ayrılır. Bu payın yeterli olmaması halinde söz konusu giderler, Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(4) PERBİS'te yer alacak ve erişime açılacak bilgiler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar ilgili meslek kuruluşlarından alınacak görüş ve öneriler de dikkate alınarak hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

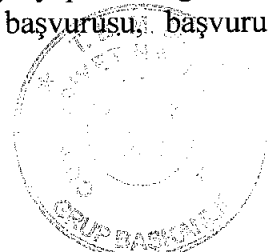
İzin ve izin süreci

MADDE 8 - (1) Perakende işletmeler, yetkili idarenin izniyle açılır ve faaliyete geçer. İzin, 3572 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde PERBİS üzerinden verilir.

(2) İzin verme yetkisi, mevzuatta öngörülen şartların yerine getirilip getirilmediğinin incelenmesi ile sınırlıdır.

(3) Usulüne uygun izin alınmaksızın işyeri açılmaz ve faaliyette bulunamaz.

(4) İzin başvurusu, doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili idareye yapılır. Doğrudan yapılan başvurular, yetkili idare tarafından PERBİS'e işlenir. İzin başvurusu, başvuru

tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde yetkili idarece ön değerlendirmeye tabi tutulur.

(5) Değerlendirme sonucu uygun bulunan başvurular, perakende işletmenin açılış sürecinde yer alan ilgili kurum ve kuruluşlara, dördüncü fıkrada belirtilen süre içerisinde PERBİS üzerinden iletilir. Bu iletimle birlikte, ilgili kurum ve kuruluşlara da gerekli başvuru yapılmış sayılır.

(6) İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından, mevzuatları çerçevesinde gerekli değerlendirmeler yapılır ve yönetmelikle belirlenen esaslara uygun olarak, perakende işletmenin açılış ve faaliyete geçişi için gerekli olan bilgi ve belgeler PERBİS'e işlenerek yetkili idareye iletilir.

(7) Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmelere, PERBİS üzerinden izin verilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.

(8) Başvurusu uygun bulunmayanlara, sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir.

(9) Perakende işletmenin faaliyet konusunun değişmesi veya başka bir adrese taşınması ya da devredilmesi hallerinde, en geç bir ay içinde yetkili idareye müracaat edilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi zorunludur. Faaliyet konusu değişikliğinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı yenilenmedikçe faaliyette bulunulamaz.

(10) Altıncı fıkrada öngörülen esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İlke ve Kurallar

Sözleşmeye bağlılık

MADDE 9 – (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerine ilişkin sözleşmeler, mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılır.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü takdirde, tarafların haklarının korunması ve yükümlülüklerinin tespit edilmesi ile sözleşmelerin tarafların aleyhine dengesizliğe yol açmayacak ve dürüstlük kuralına uygun olacak şekilde yapılmasının sağlanması amacıyla, sözleşmelerde bulunması gerekli asgarî hususları belirlemeye yetkilidir.

Haksız ticari uygulamalar

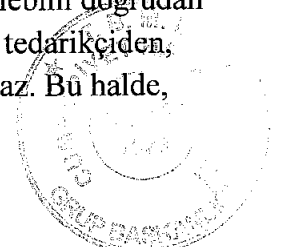
MADDE 10 – (1) Perakende işletmelerin kendi arasındaki veya bunlar ile üretici ya da tedarikçiler arasındaki işlemlerde, aldatıcı ve dürüstlük kuralına aykırı davranışlarda veya hukuka aykırı diğer ticari uygulamalarda bulunulamaz.

(2) Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 54 ila 63 üncü maddeleri hükümleri uygulanır.

Prim ve bedel talebi

MADDE 11 – (1) Büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi ve özel yetkili işletmeler; üretici veya tedarikçiden her ne ad adı altında olursa olsun bir prim veya bedel talep edemez.

(2) Birinci fıkrada sayılan perakende işletmeler, satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons veya raf tahsisi gibi hizmetlerden dolayı üretici veya tedarikçiden, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim ya da bedel talebinde bulunamaz. Bu halde,

prim veya bedel talebinin sözleşme süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu olan ürünün sözleşme süresince rafta tutulması zorunludur.

Ödeme süresi

MADDE 12 – (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır.

(2) Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi; üretici veya tedarikçinin tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi yahut küçük veya orta ölçekli işletme olduğu durumlarda, teslim tarihinden itibaren yirmi günü geçemez. Günlük kaydıyla satılan besin ürünlerinde bu süre on gün olarak uygulanır.

(3) Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Mağaza markalı ürün

MADDE 13 – (1) Yurt içinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağaza markalı ürünlerin üzerinde ve ambalajında, perakendecinin yanı sıra üretici veya tedarikçinin ad, unvan veya markası da kolaylıkla görülebilecek şekilde yer alır.

(2) Mağaza markalı ürünlerin miktarı o mağazada aynı içerikteki diğer markalı ürünlerin miktarının yüzde yirmisinden fazla olamaz. Perakende işletmenin ya da perakende işletmenin sahibi ya da ortağı olduğu firmaların ürettiği ürünler de aynı oran içerisinde değerlendirilir. Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda bu oranı değiştirebilir.

(3) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

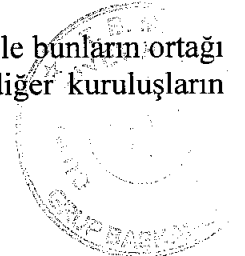
Kampanyalı satış ve alışveriş festivali

MADDE 14 – (1) Perakende işletmeler, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda öngörülen usul ve esaslara uymak kaydıyla indirimli veya promosyonlu satış kampanyaları düzenleyebilir. Ancak kampanyanın süresi; sevgililer günü, anneler günü, babalar günü, yılbaşı, dini bayramlar öncesi ve mevsim sonlarında onbeş günü, işyeri açılışı, devri, kapanışı, adres veya faaliyet konusu değişikliğinde üç ayı, 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre tasfiye durumunda ise altı ayı geçemez.

(2) Satış kampanyaları, mal veya hizmetin fiyatına ve/veya kalitesine ilişkin yanıltıcı nitelikte olamaz.

(3) Ciro, aktif büyüklük veya çalışan sayısı dikkate alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenen perakende işletmeleri, indirimli veya promosyonlu satış kampanyasının başlangıç ve bitiş tarihleri ile kampanyada uygulanacak en düşük ve en yüksek indirim oranlarını en geç kampanyanın ilk günü PERBİS'e bildirmek ve varsa internet sayfasında ilan etmekle yükümlüdür.

(4) Mahalli idareler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile bunların ortağı olduğu şirketler; birlikte veya bağımsız olarak, perakende işletmeler ile diğer kuruluşların

katılımıyla, yılın belli dönemlerinde, ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde alışveriş festivali düzenleyebilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu festivaller için ayıracakları ödenek miktarı, bütçelerinin yüzde beşini geçemez. Alışveriş festivalinin başlangıç ve bitiş tarihleri ile festivalin programı ve uygulama alanı önceden Bakanlığa bildirilir.

(5) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Sürekli indirimli satış

MADDE 15 - (1) Sürekli indirimli satış; seri sonu, sezon sonu, ihraç fazlası, kusurlu ve benzeri malların indirimli fiyattan veya malların fabrika çıkış fiyatı üzerinden yıl boyunca satılmasıdır.

(2) Birinci fıkrada öngörülen satışlar, yalnızca bu satış türünde faaliyette bulunulması kaydıyla yapılabilir. Sürekli indirimli satış yapan perakende işletmelerin ön cephesinde, kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde bu satış türünü gösterir ibare ya da ibarelere yer verilir. Alışveriş merkezlerinin bu ibare ya da ibareleri kullanabilmeleri, içerisinde yer alan perakende işletmelerin tamamının bu madde kapsamında faaliyette bulunmasına bağlıdır.

(3) Sürekli indirimli satışa konu mallar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ortak kullanım alanları

MADDE 16 - (1) Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuata göre müşterileri için ücretsiz otopark alanı oluşturmakla yükümlüdür.

(2) Alışveriş merkezlerinde, satış alanının en az binde beşine tekabül eden alanın sosyo-kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla ayrılması zorunludur. Bakanlık, bu oranı bir katına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya yetkilidir.

(3) Alışveriş merkezlerinde, acil tıbbi müdahale ünitesi, ibadethane, bebek bakım odası, çocuk oyun alanı, tuvalet gibi ortak kullanım alanları oluşturulur.

(4) Ortak kullanım alanlarının oluşturulmasında engelliler ile yaşlı ve çocukların ihtiyaçları dikkate alınır.

(5) Bu madde uyarınca oluşturulacak ortak kullanım alanları ile bunların niteliklerine, bu alanlara ilişkin ortak giderlere ve bunlara katılıma, giderlere katılanların bilgilendirilmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Yer ve raf tahsisi

MADDE 17 - (1) Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında yer ayrılır. Bu yerler, esnaf ve sanatkâr işletmecilerinden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan yerlerin doldurulamaması hâlinde diğer talep sahiplerine de kiralanabilir.

(2) Alışveriş merkezlerinde; geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az yüzde biri oranında yer ayrılır. Bu yerlerin kira bedeli, rayiç bedelinin dörtte birinden fazla olamaz. Söz konusu meslekler, ilgili üst meslek kuruluşunun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir.

(3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalarda,

satış alanlarının en az yüzde birine tekabül edecek şekilde raf alanı, mağazanın bulunduğu ilde üretilmesi kaydıyla coğrafi işaretli olarak tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile meslek kuruluşlarının uygun görüşü alınarak ticaret il müdürlüklerince belirlenen yöresel ürünlerin satışına ayrılır. Yöresel ürünlerle doldurulamayan raf alanları, diğer ürünlerin satışı amacıyla kullanılabilir.

(4) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Çalışma saatleri

MADDE 18- (1) Büyük mağazalar Pazar günleri ve resmi tatillerde kapalı olacaktır. Diğer günler çalışma saatleri 10.00 – 21.00 ile sınırlıdır. Mesleğe, mevsime ve turizme özgü şartlar ve benzeri hususlar gözetilerek, perakende işletmelerin bir kısmının veya tamamının çalışma saatleri, meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde büyükşehir belediye encümenince, diğer yerlerde ise belediye encümenince belirlenebilir. Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin çalışma saatlerinin belirlenmesinde, meslek kuruluşunca ilgili esnaf ve sanatkâr odasının görüşü alınır.

(2) Üst meslek kuruluşlarının ve Türkiye Belediyeler Birliğinin müşterek teklifi üzerine, faaliyet kollarına göre perakende işletmelerinin çalışma saatlerinin bölge veya ülke düzeyinde belirlenmesine ilişkin Bakanlık yetkisi saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tedarik ve Dağıtım Kooperatifleri, Perakendeciler Konseyi

Tedarik ve dağıtım kooperatifleri

MADDE 19 - (1) Esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurulabilir. Bu kooperatiflerin kuruluşu ve anasözleşme değişikliği Bakanlık iznine tâbidir.

(2) Kooperatif ortaklarının en az iki yıldır kesintisiz olarak 5362 sayılı Kanuna tabi odalara kayıtlı olması şarttır. Bakanlık; bu kooperatiflerin ortaklık şartlarını, kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını ve ortak sayısını belirlemeye, örnek anasözleşmelerini düzenlemeye, güvenli, açık ve istikrarlı bir şekilde faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Perakendeciler konseyi

MADDE 20 - (1) Perakende ticaretin bu Kanunun amacına uygun olarak yapılmasının sağlanması hususunda karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak, sektöre yönelik politika oluşturulmasına katkı sağlamak, sorunları tespit etmek, alınacak önlemleri belirlemek ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğini sağlamak üzere Bakanlığın koordinatörlüğünde Esnaf ve Sanatkar Birliklerinden de üye alınması suretiyle Perakendeciler Konseyi oluşturulur. Konseyin sekretarya hizmetleri Bakanlığın ilgili genel müdürlüğü tarafından yürütülür.

(2) Perakendeciler Konseyinin kuruluşu ve çalışmasına ilişkin giderler ile harcırah giderleri ve sair harcamalar Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(3) Perakendeciler Konseyinin üyeleri, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Görev ve Yetkiler, Denetim ve Ceza

Görev ve yetkiler

MADDE 21 - (1) Bakanlık;

- a) Perakende sektörünün ve perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapmaya,
  - b) Faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin bir kısmını bu Kanunun kapsamı dışında tutmaya,
  - c) Perakende ticarete uygulanacak davranış kurallarını belirlemeye ve bu alandaki mesleklerin icrasına yönelik her türlü hususu düzenlemeye,
  - ç) İstatistikî bilgileri derlemeye ve yayımlamaya,
  - d) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikleri çıkarmaya,
  - e) Bu Kanunun uygulamasıyla ilgili olarak ikincil düzenlemeler yapmaya, her türlü idari tedbiri almaya,
- görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlar Kurulu;

- a) Bakanlığın Stratejik Ticari Plana uygun ve üst meslek kuruluşlarının görüşü alınarak hazırlanan teklifi üzerine, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde, işletme sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, ulaşım imkânları, işletmelerin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirlemeye,
  - b) İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine, 3572 sayılı Kanunda belirtilen diğer müesseselerin izin süreçlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine karar vermeye ve bu hususa ilişkin usul ve esasları bir yönetmelikle düzenlemeye,
- yetkilidir.

Denetim

MADDE 22 - (1) Bakanlık, perakende işletmeler ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdinde bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak her türlü denetimi yapmaya yetkilidir. Bakanlık denetim yetkisini doğrudan kendisi kullanabileceği gibi yetkili makam vasıtasıyla da kullanabilir.

(2) Yetkili idareler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri ile Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde perakende işletmeler nezdinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen kişiler, yapılan denetimler sonucunda Bakanlıkça verilen talimatlara uymak zorundadır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ceza hükümleri

MADDE 23 - (1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;

a) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenler ile aynı maddenin dokuzuncu fıkrasına göre işyeri açma ve çalışma ruhsatını yeniletmeyenlere iki bin Türk Lirası,

b) 11 inci maddesine aykırı hareket eden büyük mağaza, zincir mağaza ile bayi ve özel yetkili işletmelere her bir aykırılık için on bin Türk Lirası,

c) 13 üncü maddesi ile 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden büyük

mağaza ve zincir mağazalara on bin Türk Lirası,

ç) 14 üncü maddenin birinci fıkrası ile 15 inci maddesine aykırı hareket edenlere beş bin Türk Lirası,

d) 16 inci maddesi ile 17 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine yirmi bin Türk Lirası,

e) 18 inci maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere iki bin Türk Lirası,

f) 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre belirlenen davranış kuralları ve yönetmelikle belirlenen diğer kurallara aykırı hareket edenlere üç bin Türk Lirası,

g) 22 nci maddesinin üçüncü fıkrasına uygun hareket etmeyenler ve bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve verilen talimatlara uymayanlar ile denetime yetkili olanlarca istenilen defter, kayıt, belge ve bunlara ilişkin bilgileri vermeyenlere veya eksik verenlere ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere iki bin Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

(2) Bu Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü ve dokuzuncu fıkralarına aykırı hareket edenlere birinci fıkranın (a) bendinde öngörülen idari para cezasının yanı sıra yetkili idarelerce işyeri kapatma cezası verilir.

(3) Birinci fıkranın (a), (ç), (e), (f) ve (g) bentlerinde öngörülen cezalar; büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi halinde beş kat, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi halinde ise on kat artırılarak uygulanır.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde öngörülen idari para cezalarını Bakanlık, diğer idari para cezalarını ise doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine yetkili idareler uygulamaya yetkilidir. İdari para cezası uygulama yetkisi Bakanlıkta ilgili genel müdürlüğe devredilebilir.

(5) Bu maddede belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektirir fiilin bir takvim yılı içinde tekrarı halinde, her bir tekrar için iki katı idari para cezası uygulanır.

(6) İdari para cezalarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Değiştirilen hükümler

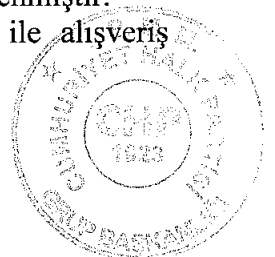
MADDE 24 - (1) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının sonuna "Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir." cümlesi, birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, o yerdeki ticaret veya ticaret ve sanayi odası ile esnaf ve sanatkârlar odaları birliğinin görüşü ile Bakanlar Kurulunca bunların açılışına yönelik belirlenen kriterler dikkate alınır."

(2) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında geçen ", meslek odaları ise işyeri sahibi olarak üye kaydı yaptıracaklardan," ibaresi "veya o işyerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan" şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 3572 sayılı Kanunun; 1 inci maddesindeki "amacı," ibaresinden sonra gelmek üzere "ticaret," ibaresi eklenmiş, 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (ca) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (c) bendinden sonra gelmek üzere (d) bendi eklenmiştir.

"ca) Gıda ile ilgili olanlar dâhil 1 inci sınıf gayrisihhi müesseseler ile alışveriş merkezleri için büyükşehir belediye başkanlığı"

"d) Bakanlar Kurulunca faaliyet konusu veya kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişine ilişkin belirlenen kriterlere uygun olmak."

(4) 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 102 - Odaya kayıt sırasında, ticaret siciline kayıtlı olanlardan 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez."

(5) 5362 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sicil ve oda tarafından, esnaf ve sanatkârlardan kayıt sırasında 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez."

(6) 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen "Merkezi Sicil Kayıt Sistemini kurmak, işletmek ve bu sistemin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmaları yürütmek." ibaresi madde metninden çıkartılmış, (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki bentler eklenmiş ve takip eden bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

"f) Elektronik ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, bu konuda mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, elektronik ticaretin gelişimine ilişkin çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak."

"g) Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ticari faaliyetlerini ilgilendiren hususlarda ilgili Genel Müdürlükle işbirliği içinde hareket etmek suretiyle perakende ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, perakende ticarete ilişkin mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, perakende sektörünün sağlıklı bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak.

ğ) Yurt içi fuar, sergi ve panayırlara yönelik düzenlemeler yapmak.

h) Merkezi Sicil Kayıt Sistemini, Hal Kayıt Sistemini ve Perakende Bilgi Sistemini kurmak, işletmek, bu sistemlerin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve gerektiğinde bu sistemleri diğer kurum ve kuruluşların erişimine açmak ve bu sistemlerce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak."

(7) 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen "bilgi sistemi oluşturmak" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve bu sistemce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak." ibaresi, (c) bendinden sonra gelmek üzere de aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

"ç) Perakende ticarete ilişkin mevzuat çerçevesinde esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ticari faaliyetine yönelik çalışmalar ve düzenlemeler yapmak ve gerekli tedbirleri almak."

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 25 - (1) 3572 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

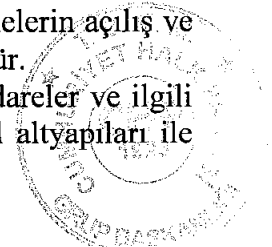
(2) 3572 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

(3) 2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun hükümleri, perakende işletmeler hakkında uygulanmaz.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) PERBİS kuruluncaya kadar, perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemleri 3572 sayılı Kanuna ve ikincil mevzuatına göre yürütülür.

(2) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi sürecinde yer alan yetkili idareler ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar; Bakanlığın koordinasyonunda, teknik ve personel altyapıları ile

gerekli diğer hususları PERBİS kuruluncaya kadar tamamlayarak bilgi sistemlerini PERBİS'le uyumlu hale getirir.

(3) Perakende işletmelere ait gerekli bütün bilgiler, kurulmasından itibaren en geç bir yıl içerisinde Bakanlığın koordinasyonunda yetkili idare tarafından PERBİS'e aktarılır. Bakanlık, bu süreyi birer yılı geçmemek üzere en fazla iki defa uzatmaya yetkilidir.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapı ruhsatı almış olmakla birlikte işyeri açma ve çalışma ruhsatı almamış olan alışveriş merkezleri hakkında Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce perakende işletmelerin almış olduğu işyeri açma ve çalışma ruhsatları geçerliliğini korur.

(6) Sürekli indirimli satış yapan perakende işletmeler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde durumlarını Kanunun 15 inci maddesine uygun hale getirir.

(7) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olan alışveriş merkezlerinde, 16 ncı maddede öngörülen ortak kullanım alanları, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde oluşturulur.

(8) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezlerinde boşalan satış alanları 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar esnaf ve sanatkâr işletmelerine öncelik verilerek suretiyle kiralanır.

(9) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezlerinde boşalan satış alanları 17 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiralanır.

(10) Bu Kanunun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında büyük mağaza ve zincir mağazalarda yöresel ürünler için öngörülen raf tahsisi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılır.

(11) Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlıkça çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 26 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 - (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

